

V Bruseli 18. marca 2024
(OR. en)

7865/24

COPS 128
CFSP/PESC 398
CLIMA 127
DEVGEN 35
ENV 316
ONU 35
RELEX 339
CONUN 59
ENER 142
SUSTDEV 42

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o zelenej diplomacii

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o zelenej diplomacii, ktoré Rada schválila na zasadnutí 18. marca 2024.

Závery Rady o zelenej diplomacii EÚ

Diplomacia EÚ presadzujúca spravodlivú a inkluzívnu zelenú transformáciu a podporujúca plnenie globálnych záväzkov

1. Rada opätovne zdôrazňuje závažnosť zrýchľujúcej sa, prehlbujúcej sa a vzájomne sa posilňujúcej trojitej planetárnej krízy spočívajúcej v zmeny klímy, strate biodiverzity a znečistení, ktorá predstavuje globálnu a existenčnú hrozbu a zhoršuje existujúce bezpečnostné obavy. Rada je pevne presvedčená, že túto krízu treba riešiť komplexným a integrovaným spôsobom prostredníctvom posilneného multilateralizmu a globálnych opatrení a že táto otázka musí byť základným prvkom zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ.
2. Rada opätovne potvrdzuje, že EÚ je pevné odhodlaná úzko spolupracovať s partnermi na urýchlení globálnej spravodlivej a inkluzívnej zelenej transformácie. Rada zdôrazňuje, že zelená diplomacia EÚ zohráva kľúčovú úlohu pri upevňovaní a konsolidácii globálnych záväzkov a presadzovaní ich vykonávania vrátane záväzkov vyjadrených vo výsledku prvého globálneho hodnotenia (GST) v rámci Parížskej dohody, dohodnutých v Dubaji na 28. konferencii OSN o zmene klímy, ako aj v globálnom rámci pre biodiverzitu. V tejto súvislosti budú EÚ a jej členské štáty pokračovať v posilňovaní spolupráce s partnermi pri vypracúvaní a vykonávaní ambiciózných vnútroštátne stanovených príspevkov (NDC), ktorými sa účinne nadväzuje na záväzky prijaté v rámci GST vrátane „odklonu od fosílnych palív“. EÚ a jej členské štáty budú okrem toho spolupracovať s partnermi na vypracovaní a predložení národných stratégií a akčných plánov v oblasti biodiverzity (NBSAP), ako aj príslušných cieľov, ktoré budú aktualizované a vypracované pred 16. konferenciou OSN o biodiverzite. Rada naliehavo vyzýva členov skupiny G20, aby v tejto súvislosti prevzali vedúcu úlohu, pretože sú zodpovední približne za 80 % celosvetových emisií a zohrávajú kľúčovú úlohu pri riešení svetových výziev v oblasti životného prostredia a klímy. Rada dôrazne podčiarkuje, že sú potrebné okamžité, naliehavé a urýchlené opatrenia, ako sa zdôrazňuje v správach IPCC, IPBES a IRP¹, a opätovne potvrdzuje význam vedecky podloženého globálneho prechodu na klimatickú neutralitu, ktorý je spravodlivý, inkluzívny, udržateľný, v súlade s prírodou a v súlade so záväzkami, politikami, zásadami a hodnotami EÚ. Rada vyzýva na posilnenú spoluprácu s partnermi na všetkých úrovniach, a spoločne

¹ Medzivládny panel o zmene klímy, Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby a Medzinárodný panel o zdrojoch.

s podnikmi a priemyselnými odvetviami, s cieľom v plnej miere využiť príležitosti, ktoré zelená transformácia ponúka všetkým, vrátane posilnenej konkurencieschopnosti, vytvárania pracovných miest a rastu, a upozorňuje na podpornú úlohu voľného, otvoreného a spravodlivého obchodu.

3. Rada vyjadruje vážne znepokojenie v súvislosti s prebiehajúcimi ozbrojenými konfliktmi na celom svete, ktoré spôsobujú nielen obrovské ľudské utrpenie, ale aj škody v oblasti klímy a životného prostredia a predstavujú riziko pre účinné globálne opatrenia na riešenie trojitej planetárnej krízy.
4. Rada odsudzuje nezákonnú, nevyprovokovanú a neodôvodnenú útočnú vojnu Ruska voči Ukrajine a opätovne potvrdzuje svoju neochvejnú podporu Ukrajine a jej ľudu. Táto vojna spôsobila obrovské environmentálne škody, priniesla riziká z hľadiska jadrovej bezpečnosti a zhoršila energetickú a potravinovú neistotu na celom svete. Rada zdôrazňuje potrebu posúdiť tieto škody a vyjadruje, že je odhodlaná riešiť ich v kontexte obnovy a rekonštrukcie Ukrajiny. Rada tiež vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby voči Rusku vyvodilo zodpovednosť.
5. Rada vyzýva všetkých partnerov, aby sa zaoberali problematikou dezinformácií a misinformácií, ktoré sú zamerané na vytváranie a šírenie nepravdivých alebo zmanipulovaných informácií týkajúcich sa zmeny klímy, straty biodiverzity, environmentálnej degradácie, znečisťovania a ich dôsledkov, a poukazuje na význam vedy a vzdelávania.
6. Ľudské práva, demokracia a právny štát sú aj naďalej spoločnými a základnými hodnotami, podľa ktorých EÚ orientuje svoje konanie, a to aj v našej zelenej diplomacii. Prístup k čistému, zdravému a udržateľnému životnému prostrediu je ľudským právom. Osobitný dôraz by sa mal klásť na práva detí a mládeže, keďže v súvislosti s budúcimi výzvami a riešeniami zohrávajú neoddeliteľnú úlohu ako činitelia zmien. EÚ bude tiež naďalej presadzovať, podporovať a chrániť rodovú rovnosť, plné využívanie všetkých ľudských práv všetkými ženami a dievčatami a posilňovanie ich postavenia. Rada zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa v rozhodovacom procese na všetkých úrovniach posilnili hlas a plná, rovnocenná a zmysluplná účasť a vedúce postavenie žien a mladých generácií v záujme zlepšenia politiky v oblasti klímy, energetiky, životného prostredia a vodného hospodárstva. Rada tiež zdôrazňuje, že je dôležité spolupracovať s občianskou spoločnosťou, obhajcami environmentálnych ľudských práv, pôvodným obyvateľstvom, miestnymi komunitami a osobami so zdravotným postihnutím, a tiež ich chrániť a posilňovať ich postavenie.

7. Rada vyzýva na koordinovaný prístup k riešeniu problematiky zmeny klímy, degradácie pôdy, dezertifikácie a straty biodiverzity a zdôrazňuje kľúčovú úlohu oceánov a ekosystémov a význam riešení blízkych prírode. Rada v tejto súvislosti vyzýva na posilnenie spolupráce medzi sekretariátmi dohovorov, konkrétne Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC), Dohovoru o biologickej diverzite (DBD) a Dohovoru OSN o boji proti dezertifikácii (UNCCD), a vyzýva zmluvné strany, aby podľa potreby posilnili spoluprácu medzi národnými kontaktnými miestami s cieľom podporiť silnejšie synergie na medzinárodnej a vnútroštátnej úrovni.
8. Rada so záujmom očakáva, že sa na samite OSN o budúcnosti v septembri 2024 prijme pakt orientovaný na opatrenia. Paktom by sa mal opätovne potvrdiť záväzok reformovať multilaterálny systém a umožniť OSN riešiť súčasné a budúce globálne výzvy a plniť svoje hlavné záväzky vrátane Agendy 2030 a cieľov udržateľného rozvoja (SDG), Parížskej dohody, akčného programu z Addis Abeby (AAAA) a globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu (GBF). Pakt by sa mal zaoberať aj prepojeniami medzi zmenou klímy, stratou biodiverzity, environmentálnou degradáciou, potrebami rozvoja, ľudskými právami a mierom a bezpečnosťou.
9. Rada vyzýva partnerov, aby úzko spolupracovali s EÚ s cieľom urýchliť zelenú transformáciu a využívať jej prínosy, a podporuje vykonávanie globálnych záväzkov prijatých prostredníctvom rámcov, ako sú zelené aliancie, zelené partnerstvá, zelené agendy, dialógy na vysokej úrovni, obchodné dohody a iné dôležité formáty spolupráce, ako je Samojská dohoda. Rada opätovne zdôrazňuje význam partnerstiev pre spravodlivú energetickú transformáciu a je naďalej odhodlaná pokračovať s podporou príslušných partnerov v ich ďalšej realizácii. EÚ bude naďalej úzko spolupracovať s partnermi vo východnom a južnom susedstve, na západnom Balkáne, v Afrike a na celom svete, najmä s najzraniteľnejšími partnermi, vrátane najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových štátov, a s partnerských krajinami, ktoré predložili ambiciózne plány, a to okrem iného prostredníctvom iniciatív NDICI – Globálna Európa a Tím Európa a v rámci stratégie Global Gateway. Rada zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú v tomto úsilí zohráva súkromný sektor a podniky, a význam spolupráce s nimi.

10. Rada vyzýva Komisiu, aby posilnila podporu a spoluprácu v prípade krajín kandidujúcich na prístupenie k EÚ, a to podľa ich príslušných plánov týkajúcich sa prístupu k EÚ, s cieľom urýchliť ich zosúladienie s *acquis* EÚ v oblasti energetiky, životného prostredia a klímy a vykonávanie tohto *acquis*, a to aj v kontexte Energetického spoločenstva, a uľahčiť týmto krajinám spravodlivú a inkluzívnu zelenú transformáciu.
11. Rada ďakuje Spojeným arabským emirátom (SAE) za usporiadanie Konferencie OSN o zmene klímy (COP 28) v Dubaji a víta prijatie konsenzu SAE. EÚ sa teší na spoluprácu so všetkými partnermi vrátane trojky predsedníctiev, ktorými sú v súčasnosti Spojené arabské emiráty a nadchádzajúce azerbajdžanské a brazílske predsedníctvo COP, s cieľom dosiahnuť úspešné a ambiciózne výsledky počas konferencií COP 29 a COP 30.
12. Rada vyjadruje veľké znepokojenie nad tým, že napriek celkovému pokroku dosiahnutému na multilaterálnej úrovni a konkrétnym krokom a opatreniam prijatým na vnútroštátnej úrovni zmluvné strany Parížskej dohody ako celok stále nie sú na správnej ceste k dosiahnutiu účelu a dlhodobých cieľov dohody, ako sa zdôraznilo v prvom globálnom hodnotení (GST).

13. Rada v tejto súvislosti vyzýva všetkých partnerov, aby nadviazali na vykonávanie výsledkov prvého globálneho hodnotenia (GST), ktoré predstavuje dôležité usmernenie pre posilnenú činnosť v tomto kritickom desaťročí, ako aj pre prípravu vnútroštátne stanovených príspevkov (NDC), ktoré sa majú predložiť deväť až dvanásť mesiacov pred konferenciou COP 30, ktorá sa bude konať v novembri 2025², pričom je potrebné zohľadniť najvyššie možné ambície a hľadať synergie s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj. Zvýšené ambície v tomto kritickom desaťročí a neskôr si vyžadujú dosiahnutie globálneho zníženia emisií skleníkových plynov o 43 % do roku 2030 a o 60 % do roku 2035 v porovnaní s úrovňami v roku 2019. Rada nabáda členov skupiny G20, aby prevzali vedúcu úlohu pri vykonávaní výsledku prvého GST vrátane odklonu od fosílnych palív, a vyzýva všetkých partnerov, aby spolupracovali s EÚ a jej členskými štátmi na ambicióznejších NDC. EÚ je odhodlaná spolupracovať aj s partnerskými krajinami, rozvojovými partnermi, medzinárodnými organizáciami a organizáciami, ako je partnerstvo v oblasti NDC, na vypracovaní a vykonávaní ambiciózných NDC do roku 2035. EÚ pripomína výzvu z konferencie COP 28, aby všetky strany do svojich NDC zahrnuli ciele znižovania emisií v rámci celého hospodárstva, ktoré sa vzťahujú na všetky skleníkové plyny, všetky odvetvia a kategórie a sú v súlade s cieľom obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 °C. Rada tiež vyzýva partnerské krajiny, aby predložili alebo aktualizovali svoje dlhodobé stratégie nízkoemisného rozvoja s cieľom dosiahnuť do roku 2050 nulovú bilanciu emisií.
14. Rada opätovne potvrdzuje, že EÚ sa zaviazala dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, pričom jej cieľom je následne dosiahnuť záporné emisie, a že si stanovila priebežný cieľ znížiť čisté emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. EÚ prijíma rozhodné a razantné opatrenia na dosiahnutie týchto právne záväzných cieľov zakotvených v európskom právnom predpise v oblasti klímy a ponúka, že sa so svojimi partnermi na celom svete podelí o skúsenosti, ponaučenia, najlepšie postupy a inovatívne riešenia, ktoré EÚ nadobudla v rámci politiky, výskumu, priemyslu a podnikania, pričom podporuje vypracovanie a vykonávanie ambiciózných NDC.

² Rozhodnutie 5. CMA, výsledok prvého GST, bod 166, predbežná neupravená verzia, [CMA4_AUV_TEMPLATE \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/CMA4_AUV_TEMPLATE).

15. Rada berie na vedomie uverejnenie oznámenia Komisie o ciele Európy v oblasti klímy do roku 2040 a ceste ku klimatickej neutralite najneskôr do roku 2050, ako aj súvisiace odporúčania. Je podkladom pre diskusiu o vnútroštátne stanovenom príspevku EÚ, ktorý sa má predložiť v dostatočnom predstihu pred konferenciou COP 30. Pre trhy a investorov, ako aj ďalších medzinárodných partnerov je to silný signál, aby zvýšili svoje vlastné ambície a nasmerovali svet na trajektóriu, ktorá je v súlade s teplotným cieľom 1,5 °C.
16. Rada vyzýva partnerov, aby s EÚ spolupracovali na vypracovaní globálneho prístupu k stanovovaniu cien uhlíka, ktorý je najúčinnnejším a nákladovo najefektívnejším spôsobom znižovania emisií a stimulácie zelených investícií, a nabáda a podporuje ostatné jurisdikcie, aby zaviedli alebo zlepšili svoj vlastný mechanizmus stanovovania cien uhlíka, okrem iného zosúladením trhov s uhlíkom s výzvou na prijatie opatrení pre trhy s uhlíkom zosúladené s Parížskou dohodou. V súlade s mechanizmom uhlíkovej kompenzácie na hraniciach, ktorého cieľom je znížiť riziko úniku uhlíka spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami WTO, Rada vyzýva na posilnenú medzinárodnú spoluprácu a kontakt s partnermi s cieľom znížiť emisie uhlíka vo výrobných procesoch.
17. Rada tiež naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali s partnermi, ako aj v rámci Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) a Medzinárodnej námornej organizácie (IMO), s cieľom dohodnúť sa na ambiciózných opatreniach zameraných na riešenie emisií z medzinárodnej dopravy vrátane lodnej a leteckej dopravy a pracovať na dosiahnutí klimatickej neutrality v sektore budov do roku 2050. Rada tiež vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporovali ambiciózne celosvetové postupné ukončenie používania fluórovaných uhlíkovodíkov (HFC) podľa Kigalského dodatku k Montrealskému protokolu, ako aj podstatné zníženie množstva iných fluórovaných skleníkových plynov (tzv. F-plynov), ako je fluorid sírový (SF₆), v priebehu nasledujúcich desiatich rokov.

18. Rada oceňuje pokrok dosiahnutý pri vykonávaní globálneho záväzku o metáne a pripomína potrebu prijať konkrétne opatrenia na riešenie rastúcich emisií metánu. EÚ bude naďalej vyzývať partnerov, ktorí tak ešte neurobili, aby sa pripojili k záväzku a do svojich NDC zahrnuli konkrétne opatrenia na zníženie emisií metánu. Rada zdôrazňuje význam cielených opatrení vo všetkých príslušných odvetviach, ako aj krátkodobé príležitosti v odvetví energetiky na riešenie únikov metánu, odplyňovania a spaľovania metánu, a vyzýva na zintenzívnenie spolupráce s partnerskými krajinami na podporu práce Medzinárodného strediska pre monitorovanie emisií metánu. Rada v tejto súvislosti zdôrazňuje význam vytvárania podmienok na znižovanie emisií metánu, a to aj prostredníctvom účinných systémov obchodovania, ako je napríklad systém You Collect/We Buy (Vy zachytávate/my kupujeme), v spolupráci s produkujúcimi krajinami³.
19. V nadväznosti na výzvu v rámci GST na spravodlivý, riadny a vyvážený odklon od fosílnych palív v energetických systémoch a na urýchlenie opatrení v tomto kritickom desaťročí, aby sa do roku 2050 podarilo dosiahnuť nulovú bilanciu v súlade s vedeckými poznatkami, Rada zdôrazňuje, že je potrebné prijať opatrenia vychádzajúce z jej záverov z októbra 2023. V tejto súvislosti sú EÚ a jej členské štáty odhodlané spolupracovať s partnerskými krajinami na podpore odvetvia energetiky, ktoré v dostatočnom predstihu pred rokom 2050 prestane do veľkej miery využívať fosílna palivá v súlade s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu do polovice storočia, a prostredníctvom zrýchlených opatrení v tomto kritickom desaťročí pracovať na plnení dodatočných odvetvových míľnikov a ambícií s cieľom dosiahnuť do 30. rokov 21. storočia úplne alebo prevažne dekarbonizovaný globálny energetický systém, pričom vyzývajú, aby sa nenechal žiaden priestor novej výrobe energie z uhlia. Rada v tejto súvislosti zdôrazňuje význam účinnej spolupráce s partnerskými krajinami, a to aj prostredníctvom multilaterálnych iniciatív, ako je napríklad združenie Powering Past Coal Alliance. Rada pripomína, že je potrebné čo najskôr postupne zrušiť dotácie na fosílna palivá, ktoré neriešia energetickú chudobu ani spravodlivú transformáciu.

³ Závery Rady z októbra 2023 o príprave na 28. konferenciu zmluvných strán (COP 28) Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) (Dubaj 30. novembra – 12. decembra 2023).

20. Rada víta partnerov, ktorí sa pripojili ku globálnemu záväzku v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti, a nabáda všetkých partnerov, aby začlenili globálne ciele GST, ktorými sú strojnásobenie globálnej kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov a zdvojnásobenie globálnej priemernej ročnej miery zlepšenia energetickej efektívnosti do roku 2030, do NDC a ich vykonávania. Rada vyzýva diplomáciu EÚ, aby naďalej podporovala urýchlené zavádzanie a systémovú integráciu energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj prístup prvoradosti energetickej efektívnosti, ktoré patria k najpripravenejším a vo veľkom rozsahu najdostupnejším technológiám na zmiernenie zmeny klímy, a tiež rozvoj priaznivej politiky a zosúladenie finančných tokov, najmä na podporu rozvojových krajín. Rada v tejto súvislosti berie na vedomie význam prepojení elektrických sietí s partnerskými krajinami vrátane západného Balkánu, východného a južného susedstva. Rada vyzýva diplomáciu EÚ, aby naďalej podporovala zavádzanie bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií.
21. Rada uznáva, že sú potrebné transparentné a nenarušené globálne trhy s vodíkom, ktoré sú založené na pravidlách, spoľahlivých normách a systémoch certifikácie, ako aj zavádzanie potrebnej infraštruktúry, pričom si je vedomá nedostatku vody a tlaku na životné prostredie. Rada zdôrazňuje, že technológie znižovania emisií, ktoré nespôsobujú významné poškodenie životného prostredia, existujú v obmedzenom rozsahu a mali by sa používať na zníženie emisií najmä z ťažko dekarbonizovateľných odvetví, a že technológie odstraňovania majú prispievať k dosiahnutiu globálnych záporných emisií a nemali by sa používať na oddialenie opatrení v oblasti klímy v odvetviach, kde sú dostupné uskutočniteľné, účinné a nákladovo efektívne alternatívy zmiernovania, a to najmä v tomto kritickom desaťročí.
22. Vzhľadom na to, že niektoré partnerské krajiny sa rozhodli pre jadrovú energiu, Rada opätovne zdôrazňuje, že je potrebné naďalej presadzovať a podporovať najprísnejšie normy z hľadiska jadrovej bezpečnosti, životného prostredia a transparentnosti, a to na regionálnej úrovni, v bezprostrednej blízkosti hraníc EÚ a na celom svete.

23. Rada vyzýva na posilnenie obozretnosti s cieľom posúdiť vývoj geopolitickej dynamiky globálnej energetickej transformácie a na vykonávanie proaktívnej politiky zameranej na rýchle prispôsobenie sa tomuto vývoju, ako aj na spoluprácu s partnermi vzhľadom na očakávaný pokles dopytu po fosílnych palivách v EÚ, v blízkosti EÚ a na celom svete.
24. Rada víta účinné snahy o diverzifikáciu, okrem iného prostredníctvom energetickej platformy EÚ a mechanizmu AggregateEU, ktoré pomohli EÚ postupne sa zbaviť energetickej závislosti od Ruska. S cieľom zaistiť energetickú bezpečnosť a cenovú dostupnosť počas celého prechodu na klimatickú neutralitu Rada vyzýva vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby v úzkej spolupráci s partnerskými krajinami naďalej podporovali tieto snahy o diverzifikáciu v súlade s Vyhlásením z Versailles. Rada zdôrazňuje, že je dôležité posilniť transparentné, likvidné trhy založené na pravidlách a prepojenia s tretími krajinami, pričom uznáva, že je potrebné zabrániť vytváraniu odkázanosti na fosílna palivá, pokiaľ ide o zabezpečenie energetického plánovania zosúladeného s cieľom 1,5 °C, ako aj potenciál využívania infraštruktúry na iné účely a jej prispôsobenia potrebám budúcnosti. Rada berie so znepokojením na vedomie narastajúce kybernetické a fyzické hrozby pre kritickú energetickú infraštruktúru a zdôrazňuje význam posilnenia odolných energetických systémov, a to aj prostredníctvom spolupráce s globálnymi partnermi. Diplomacia EÚ bude podľa potreby naďalej podporovať prebiehajúce snahy dotknutých členských štátov a Ukrajiny o diverzifikáciu dodávok jadrového paliva.
25. Rada sa zaviazala k úplnému a účinnému vykonávaniu sankcií proti Rusku, a to aj v odvetví energetiky, ako aj k zabráneniu ich obchádzania, a vyzýva partnerov, aby posilnili spoluprácu pri presadzovaní politiky cenového stropu pre ropu.
26. Rada je odhodlaná naďalej podporovať Ukrajinu v spolupráci s partnermi, a to aj pokiaľ ide o vybavenie potrebné na opravu, obnovu a obranu jej energetického systému a vybudovanie odolnejšieho, decentralizovaného a udržateľného odvetvia energetiky, ktoré bude úzko prepojené s EÚ.

27. S cieľom zaistiť energetickú bezpečnosť a znížiť strategické závislosti v nasledujúcich desaťročiach Rada zdôrazňuje, že je potrebné posilniť a diverzifikovať globálne dodávateľské reťazce kritických surovín potrebných na energetickú transformáciu v súlade s aktom o kritických surovinách, pričom sa zabezpečia prísne environmentálne a sociálne normy a v plnej miere sa zohľadní geopolitický rozmer.
28. Rada pripomína naliehavú potrebu riešiť energetickú chudobu a zabezpečiť všeobecný prístup k cenovo dostupnej, spoľahlivej, udržateľnej a modernej energii v súlade s cieľom udržateľného rozvoja č. 7, a to aj prostredníctvom rodovo responzívnych modelov financovania s cieľom bojovať proti rodovo podmieneným účinkom energetickej chudoby a zlepšiť prístup žien k pracovným miestam v oblasti čistej energie. Rada vyzýva na to, aby sa osobitná pozornosť venovala rozvoju prístupu k energii z obnoviteľných zdrojov a zavádzaniu elektrifikácie vidieka prostredníctvom decentralizovaných energetických systémov, a tiež výzve týkajúcej sa čistého varenia, a to aj v situáciách vysídľovania. Rada v tejto súvislosti vyzýva partnerov, aby zvýšili svoje úsilie a príspevky na podporu tých najzraniteľnejších, ktorí to najviac potrebujú.
29. Na riešenie trojitej planetárnej krízy je potrebné zmobilizovať viac finančných prostriedkov, z ktorých veľká časť bude musieť pochádzať zo súkromných zdrojov. Rada v tomto kontexte opätovne zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné zosúladiť finančné toky s cestou smerujúcou k nízkym emisiám skleníkových plynov a rozvoju odolnému proti zmene klímy v tomto desaťročí, čo zásadným spôsobom umožní globálne úsilie o mobilizáciu finančných prostriedkov vo veľkom rozsahu a o prehĺbenie globálneho udržateľného financovania a kapitálových trhov v tejto súvislosti.

30. Rada opätovne zdôrazňuje naliehavú potrebu urýchliť reformu medzinárodnej finančnej architektúry a berie na vedomie iniciatívy, ako je Samit o novom globálnom finančnom pakte a agenda z Bridgetownu 2.0. EÚ a jej členské štáty vyzývajú multilaterálne rozvojové banky, ich akcionárov a súkromný sektor, aby výrazne a urýchlene zintenzívnili poskytovanie a mobilizáciu finančných prostriedkov na opatrenia v oblasti zmeny klímy a zvýšili ich dosah, najmä pokiaľ ide o najchudobnejšie a najzraniteľnejšie komunity a krajiny vrátane nestabilných a konfliktom postihnutých oblastí, ktoré často zároveň čelia vysokým dlhom a chýbajúcim fiškálnym rezervám. Rada zdôrazňuje, že žiadna krajina by nemala byť nútená vyberať si medzi bojom proti chudobe a bojom za planétu. EÚ nabáda finančné inštitúcie, aby zvýšili svoju podporu, najmä pokiaľ ide o iniciatívy zamerané na adaptáciu a zvyšovanie odolnosti, a zároveň sa usilovali o rovnováhu medzi zmierňovaním a adaptáciou.
31. EÚ a jej členské štáty so záujmom očakávajú, že sa na konferencii COP 29 s medzinárodnými partnermi zaviažu s cieľom stanoviť nový kolektívny kvantifikovaný cieľ (NCQG) týkajúci sa financovania opatrení v oblasti zmeny klímy, v rámci ktorého sa zohľadnia priority a potreby rozvojových krajín, dôležitou zložkou budú verejné financie a ktorý sa lepšie zameria najmä na najzraniteľnejšie krajiny a komunity, pričom je zároveň potrebné zdôrazniť jeho kľúčovú úlohu pri mobilizácii súkromných investícií. Takisto je potrebné posilniť prostredie priaznivé pre investície, ktoré bude podporovať ambície v oblasti klímy a stimulovať súkromné investície a mobilizáciu domácich zdrojov vo všetkých krajinách.
32. Rada opätovne potvrdzuje, že je potrebná širšia základňa prispievateľov, čo je predpokladom na stanovenie ambiciózneho NCQG, a vyzýva všetky krajiny vrátane krajín s rozvíjajúcou sa ekonomikou, aby podľa svojich finančných možností prispeli k dosiahnutiu nového cieľa. Rada uznáva značný rozsah potrieb a to, že samotné konvenčné zdroje verejných financií nemôžu poskytnúť potrebné sumy na financovanie nového cieľa, a vyzýva, aby sa identifikovali a použili dodatočné, nové a inovatívne zdroje financovania zo širokej škály zdrojov vrátane odvetvia fosílnych palív a iných odvetví s vysokými emisiami, ktoré sa majú použiť na poskytovanie financovania opatrení v oblasti zmeny klímy, vrátane podpory najchudobnejších a najzraniteľnejších krajín a komunít, pri zmierňovaní zmeny klímy a zvyšovaní odolnosti voči nej. Rada so záujmom očakáva prácu pracovnej skupiny pre medzinárodné zdaňovanie a jej prvé posúdenia možností, ktoré sa majú predložiť na konferencii COP 29.

33. V roku 2022 EÚ a jej členské štáty prispeli na medzinárodné verejné financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy sumou 28,5 miliardy EUR, z čoho viac ako polovica bola určená na adaptáciu na zmenu klímy alebo na prierezové opatrenia zahŕňajúce iniciatívy v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, a zmobilizovali ďalších 12 miliárd EUR súkromných finančných prostriedkov, čím významne prispeli k cieľu financovania opatrení v oblasti zmeny klímy vo výške 100 miliárd USD.
34. Vzhľadom na už aj tak závažné dôsledky zmeny klímy Rada vyjadruje svoje odhodlanie spolupracovať s partnermi na vypracovaní národných adaptačných plánov s cieľom zlepšiť ich adaptačnú schopnosť, posilniť odolnosť a znížiť zraniteľnosť, najmä pokiaľ ide o najzraniteľnejšie krajiny vrátane najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových štátov, pričom sa v čo najväčšej možnej miere využijú prístupy k adaptácii založené na ekosystémoch. Rada víta prijatie rámca Spojených arabských emirátov pre globálnu odolnosť proti zmene klímy na konferencii COP 28 a ciele v ňom dohodnuté. Rada vyzýva na posilnenú koordináciu a spoluprácu medzi existujúcimi štruktúrami a procesmi adaptácie na zmenu klímy v rámci UNFCCC aj mimo neho s cieľom zvýšiť podporu a zlepšiť vykonávanie iniciatív zameraných na adaptáciu a zvyšovanie odolnosti, najmä v nestabilných oblastiach a oblastiach postihnutých konfliktom, a pripomína, že je dôležité podporovať iniciatívu generálneho tajomníka OSN „Včasný varovania pre všetkých“. Rada tiež opätovne potvrdzuje svoj záväzok plniť ciele sendaiského rámca pre znižovanie rizika katastrof. Rada nabáda na spoluprácu pri zvyšovaní odolnosti a riadení expozície voči rizikám súvisiacim so zmenou klímy.
35. Rada dôrazne podčiarkuje naliehavú potrebu zintenzívniť globálne opatrenia a podporu zo všetkých zdrojov pri odvracaní, minimalizácii a riešení strát a škôd spojených s nepriaznivými účinkami zmeny klímy a víta rozhodnutie COP 28, ktorým sa zavádzajú nové mechanizmy financovania vrátane fondu na pomoc rozvojovým krajinám, ktoré sú obzvlášť zraniteľné voči nepriaznivým účinkom zmeny klímy, pri reakcii na straty a škody. Rada víta záväzky prijaté v súvislosti s počiatočnou kapitalizáciou fondu a existujúcimi mechanizmami financovania vrátane významných záväzkov EÚ a jej členských štátov, ako aj Spojených arabských emirátov, a vyzýva na urýchlené spustenie fondu.

36. EÚ a jej členské štáty zdôrazňujú svoj záväzok byť v popredí kolektívneho úsilia o zvýšenie poskytovania a mobilizácie finančných prostriedkov na adaptáciu pre rozvojové krajiny s osobitným dôrazom na krajiny a komunity, ktoré sú obzvlášť zraniteľné voči nepriaznivým účinkom zmeny klímy, ako sú najmenej rozvinuté krajiny, malé ostrovné rozvojové štáty a nestabilné štáty a štáty postihnuté konfliktom. Rada v tejto súvislosti vyzýva všetkých partnerov zo všetkých regiónov vrátane tých, ktorí presahujú tradičnú základňu poskytovateľov financovania rozvoja, aby podľa svojich finančných kapacít rozšírili svoju podporu na adaptáciu na zmenu klímy a na mechanizmy financovania reakcie na straty a škody, a to aj pre fond. Vzhľadom na rozsah výziev Rada tiež zdôrazňuje, že je potrebné identifikovať nové a inovatívne zdroje financovania.
37. Rada zdôrazňuje aj význam ochrany kultúrneho dedičstva pred ničivými účinkami zmeny klímy a extrémnymi poveternostnými javmi.
38. Na základe zistení Medzinárodného panelu o zdrojoch UNEP v rámci Globálneho výhľadu v oblasti zdrojov na rok 2024 a v nadväznosti na globálne hodnotenie Rada zdôrazňuje príležitosti, ktoré ponúka obehové hospodárstvo a udržateľné obehové biohospodárstvo na dosiahnutie udržateľnej spotreby a výroby, uľahčenie efektívneho využívania zdrojov, zníženie tvorby odpadu, emisií skleníkových plynov, znečistenia životného prostredia a negatívnych vplyvov na biodiverzitu. Rada v rámci svojho úsilia o urýchlenie transformácie vyzýva na usporiadanie konferencie OSN na vysokej úrovni venovanej cieľu udržateľného rozvoja č. 12 a vyzýva partnerov, aby sa pripojili ku Globálnej aliancii pre obehové hospodárstvo a efektívne využívanie zdrojov.
39. V rámci celosvetového boja proti znečisťovaniu Rada vyzýva na spoločné úsilie s cieľom uzavrieť do roku 2024 rokovania o ambicióznom medzinárodnom právne záväznom nástroji na ukončenie znečisťovania plastmi, a to aj v morskom prostredí, a to na základe prístupu zohľadňujúceho celý životný cyklus, a vyslať tak jasný signál o znížení výroby primárnych plastových polymérov. Rada ďalej zdôrazňuje, že v tejto súvislosti je potrebné zapojiť sa do konštruktívneho a aktívneho dialógu s partnermi. Rada tiež podporuje úplné a rýchle vykonávanie Globálneho rámca pre chemické látky – pre planétu bez škodlivých účinkov chemikálií a odpadu, pričom vyzýva na včasné zriadenie vedeckej politickej komisie s cieľom ďalej prispievať k riadnemu nakladaniu s chemikáliami a odpadom a predchádzať znečisťovaniu.

40. Rada opätovne potvrdzuje svoje pevné odhodlanie vykonávať prelomový globálny rámec pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu (GBF) a naliehavo vyzýva zmluvné strany, aby zrevidovali svoje národné stratégie a akčné plány v oblasti biodiverzity a aby sekretariátu Dohovoru o biologickej diverzite predložili vnútroštátne ciele zosúladené s globálnym rámcom pre biodiverzitu v dostatočnom predstihu pred konferenciou COP 16, ktorá sa bude konať v októbri 2024.
41. Rada zdôrazňuje, že na 16. konferencii zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite sa musí posilniť dynamika vykonávania GBF a musí sa dokončiť práca v súvislosti s nevyriešenými otázkami, najmä pokiaľ ide o mobilizáciu zdrojov, mnohostranný mechanizmus na spoločné využívanie prínosov z využívania digitálnych sekvenčných informácií, ako aj v súvislosti s mechanizmami monitorovania, podávania správ a preskúmania.
42. Rada pripomína svoj záväzok zvýšiť financovanie v oblasti globálnej biodiverzity a zdôrazňuje nalievavú potrebu zosúladiť príslušné fiškálne a finančné toky s cieľmi a zámermi GBF. Rada preto vyzýva všetkých príslušných aktérov vrátane multilaterálnych rozvojových bánk, ich akcionárov a súkromného sektora, aby navýšili financovanie v oblasti biodiverzity preskúmaním všetkých zdrojov vrátane inovatívnych finančných nástrojov, maximalizácie synergií s financovaním opatrení v oblasti zmeny klímy a posilnenia medzinárodnej koordinácie na účely zosúladenia noriem pre nástroje udržateľného financovania, ako sú taxonómie. EÚ sa zaviazala zdvojnásobiť svoje vonkajšie financovanie v oblasti biodiverzity v období rokov 2021 – 2027 na 7 miliárd EUR a viacero členských štátov EÚ prijalo podobné záväzky. Rada nabáda všetkých príslušných aktérov, aby podporovali Fond globálneho rámca pre biodiverzitu zriadený v rámci Globálneho fondu pre životné prostredie (GEF) a aby doňho prispievali, a vyzýva všetky krajiny, aby do roku 2025 identifikovali a následne postupne zrušili alebo reformovali stimuly vrátane dotácií, ktoré poškodzujú biodiverzitu, a to primeraným, spravodlivým, účinným a vyváženým spôsobom.
43. Rada zdôrazňuje, že je dôležité do roku 2030 dosiahnuť neutralitu degradácie pôdy a víta 16. konferenciu zmluvných strán Dohovoru OSN o boji proti dezertifikácii v Saudskej Arábii ako príležitosť na urýchlenie vnútroštátnych a globálnych opatrení v oblasti obnovy pôdy, zdravia pôdy, odolnosti voči suchu a zelenej transformácie.

44. Rada uznáva, že stabilita globálneho vodného cyklu je celosvetovým problémom a závisí od nej dosiahnutie všetkých cieľov udržateľného rozvoja. Rada uznáva úlohu, ktorú zohrávajú vodné ekosystémy vrátane mokradí pri opatreniach v oblasti klímy a biodiverzity. V tejto súvislosti a vzhľadom na celosvetovú vodnú krízu Rada opätovne prízvukuje význam strategického prístupu EÚ k odolnosti vodných systémov a zabezpečeniu dostupnosti vody a zdôrazňuje, že je potrebné v tejto súvislosti posilniť diplomaciu. Rada nabáda na spoločné úsilie o účinnú multilaterálnu správu, a to aj prostredníctvom vymenovania osobitného vyslanca OSN pre vodu, lepšieho začlenenia priorít súvisiacich s vodou do príslušných multilaterálnych procesov a pravidelného medzivládneho dialógu o vode v rámci ďalších konferencií OSN o vode, ktoré sa majú zorganizovať v rokoch 2026 a 2028, a samitu „Jedna voda“, ktorý sa má uskutočniť v roku 2024 v New Yorku. Rada víta Akčný program pre vodu, ktorý je kľúčovým výsledkom Konferencie OSN o vode v roku 2023, a prijatie rezolúcie o vode na 6. zasadnutí Environmentálneho zhromaždenia OSN (UNEA) a vyzýva na ich urýchlené vykonávanie. Rada podporuje nadchádzajúcu celosystémovú stratégiu pod vedením OSN – voda v oblasti vody a sanitácie s cieľom posilniť politický impulz na dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 6. Rada tiež podporuje pokračujúcu globalizáciu Dohovoru OSN o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier), ktorý môže prispieť ku globálnej stabilite, mieru a bezpečnosti.
45. Rada víta skutočnosť, že konferencia COP 28 kladie dôraz na potrebu zvýšenia investícií, opatrení a podpory s cieľom zastaviť a zvrátiť do roku 2030 odlesňovanie a degradáciu lesov, a to aj prostredníctvom posilneného udržateľného obhospodarovania lesov a udržateľného poľnohospodárstva a potravinových systémov. EÚ plní svoju úlohu a bude sa zapájať do dialógu a spolupráce s partnermi, a to aj prostredníctvom strategického rámca EÚ pre spoluprácu, rámca balíkov pre jednotlivé krajiny týkajúcich sa lesov, prírody a klímy, ako aj prostredníctvom osobitnej iniciatívy Tím Európa so zameraním na globálny prechod na hodnotové reťazce, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu.

46. Rada uznáva, že poľnohospodárstvo a potravinové systémy k riešeniu zmeny klímy a straty biodiverzity prispievajú, sú nimi ovplyvnené a sú ich súčasťou, zdôrazňuje naliehavú potrebu prechodu na udržateľné a odolné poľnohospodárske a potravinové systémy a je odhodlaná v tejto súvislosti pokračovať v spolupráci s partnermi.
47. Rada opätovne zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú zohrávajú opatrenia týkajúce sa oceánov vrátane funkcie oceánov ako „modrého uhlíka“, ako aj morská a pobrežná biodiverzita v úsilí o zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu, ako aj v oblasti potravinovej bezpečnosti. Rada preto prízvukuje potrebu splniť cieľ udržateľného rozvoja č. 14 a rozvíjať udržateľné modré hospodárstvo. Rada z toho dôvodu vyzýva na posilnenie medzinárodnej správy oceánov a dialógu a víta konferenciu Náš oceán, ktorá sa bude konať v roku 2024 v Grécku, a konferenciu OSN o oceánoch, ktorá sa bude konať v roku 2025 vo Francúzsku, pričom sa zaviazala zúčastniť sa na najvyššej možnej úrovni.
48. Rada vyzýva všetkých členov Komisie pre zachovanie živých antarktických morských zdrojov (CCAMLR), aby stanovili nové chránené morské oblasti v Južnom oceáne s cieľom vytvoriť reprezentatívny systém chránených morských oblastí ako konkrétny výsledok v rámci cieľa 30x30 globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu a plnenia cieľov udržateľného rozvoja.
49. V nadväznosti na prijatie Dohody v rámci Dohovoru OSN o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci, ktorá je kľúčová pre zdravie našich oceánov, Rada konštatuje, že EÚ a jej členské štáty sú odhodlané urýchlene ju ratifikovať, a vyzýva partnerov, aby proces ratifikácie urýchlili tak, aby dohoda mohla nadobudnúť platnosť ešte pred konferenciou OSN o oceánoch v roku 2025.
50. Rada víta spoločné oznámenie s názvom „Nový pohľad na prepojenie medzi klímou a bezpečnosťou: riešenie vplyvu zmeny klímy a zhoršovania životného prostredia na mier, bezpečnosť a obranu“ a vyzýva na jeho úplné, komplexné a rýchle vykonanie.

51. Rada zdôrazňuje význam väčšieho spoločného povedomia o tom, že zmena klímy a environmentálna degradácia vedú k zvýšenej nestabilite a konfliktom, čo platí aj opačne, a tiež vedú k ľudskému utrpeniu, nedostatku zdrojov vrátane vody a k potravinovej neistote, vnútornému vysídľovaniu a nútenej migrácii. Takisto predstavujú prekážku pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja a ovplyvňujú globálne zdravie. Rada preto vyzýva na ďalšiu spoluprácu v týchto otázkach na príslušných multilaterálnych a medzinárodných fórach, pričom osobitnú pozornosť treba venovať neprimeraným vplyvom na zraniteľné osoby, ako aj na ženy a deti vrátane detí v ozbrojených konfliktoch.
52. Rada víta ambíciu oznámenia posilniť partnerstvá, a to aj s OSN, NATO, Africkou úniou, OBSE a ďalšími relevantnými kľúčovými partnermi, v súlade so širšou multilaterálnou agendou EÚ v oblasti zmeny klímy a životného prostredia a s inštitucionálnym rámcom EÚ a pri plnom rešpektovaní rozhodovacej autonómie EÚ. Rada tiež víta spoločné záväzky 11 členov Bezpečnostnej rady OSN (BR OSN) a úsilie Skupiny priateľov OSN pre klímu a bezpečnosť o systematické presadzovanie a riešenie otázok vzájomného porozumenia a záväzku v rámci BR OSN, pokiaľ ide o prepojenia medzi klímou, mierom a bezpečnosťou.
53. Rada zdôrazňuje, že prepojenie medzi klímou, mierom a bezpečnosťou je potrebné začleniť do vonkajšej činnosti EÚ a členských štátov EÚ prostredníctvom integrovaného celovládneho prístupu založeného na dôkazoch a posilneného plánovania a rozhodovania EÚ a jej členských štátov na základe informácií o klíme a životnom prostredí, ako aj zvýšeného zamerania na citlivosť na konflikty v rámci opatrení v oblasti klímy. Rada vyzýva vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby v rámci vonkajšej činnosti EÚ zintenzívnili úsilie o lepšiu pripravenosť na zmenu klímy a lepšiu schopnosť EÚ riešiť bezpečnostné výzvy súvisiace so zmenou klímy a environmentálnou degradáciou, a to aj v kontexte misií a operácií SBOP EÚ a s plným využitím špecializovanej platformy odbornej prípravy.

54. Rada vyzýva na posilnenú globálnu spoluprácu s cieľom riešiť medzinárodnú trestnú činnosť v oblasti životného prostredia vrátane nezákonného obchodovania s drevom, voľne žijúcimi živočíchmi a rastlinami, nerastmi a odpadom, čo patrí k najlukratívnejším formám organizovanej trestnej činnosti, ktoré majú vplyv na ekosystémy, ako aj na bezpečnosť, právny štát, zdravie a živobytie ľudí. Rada v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité vykonávať revidovaný akčný plán EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín so zameraním na silnejšie globálne partnerstvo medzi zdrojovými, spotrebiteľskými a tranzitnými krajinami.
55. Rada zdôrazňuje, že je dôležité zintenzívniť úsilie o presadzovanie spravodlivej a inkluzívnej zelenej transformácie a podporovať plnenie globálnych záväzkov v úzkej spolupráci s partnerskými krajinami. Rada na základe prístupu Tímu Európa vyzýva vysokého predstaviteľa, Komisiu a všetky členské štáty EÚ, aby ako politickú prioritu spoločne zintenzívnili zelenú diplomáciu EÚ prostredníctvom zvýšenej koordinácie, výmeny informácií a spolupráce v rámci príslušných sietí v hlavných mestách vrátane siete zelenej diplomacie a expertnej skupiny pre diplomáciu v oblasti energetiky, ako aj prostredníctvom špecializovaných diskusií v príslušných geografických a tematických pracovných skupinách Rady a na miestnej úrovni. Rada v tomto duchu a prostredníctvom týchto kanálov vyzýva členské štáty EÚ, vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby si pravidelne vymieňali názory na zelenú diplomáciu EÚ. Na miestnej úrovni Rada nabáda na ešte užšiu koordináciu a spoluprácu medzi veľvyslanectvami členských štátov EÚ a delegáciami EÚ v duchu Tímu Európa, a to aj preskúmaním neformálnych centier zelenej diplomacie a v úzkej spolupráci s medzinárodnými partnermi s cieľom maximalizovať vplyv osvetu a podpory EÚ. Rada týmito závermi zdôrazňuje odhodlanie EÚ spolupracovať s partnermi na ukotvení a konsolidácii globálnych záväzkov a na ich premietnutí do cieľov, politik a nástrojov, na dosiahnutie čoho budú jedným z kľúčových nástrojov ambicióznejšie vnútroštátne stanovené príspevky. Rada bude zelenú diplomáciu EÚ pravidelne sledovať.